BENEFICIJE JAVNIH PREDUZEĆA

POLITIKA NEĆE PRIVATNE GARAŽE

***Parking servis ne plaća komunalnu taksu za zauzeće javne površine* 40% prihoda preduzeća čine kazne* Obeležavanje novih parking mesta nije rešenje* Za izgradnju javnih garaža potrebno najmanje 30 miliona evra**

Iako su studije pokazale da se problem parkiranja ne može rešiti obeležavanjem novih parking mesta i da je neophodno izgraditi dodatne kapacitete, za koje ni Grad ni Parking servis nemaju novca, gradsko rukovodstvo ne želi da upravljanje sistemom parkiranja prepusti privatniku. I dok građani plaćaju nedostatke sistema, javno preduzeće koje se bavi parkiranjem ne plaća ni naknadu za koršćenje gradskog zemljišta. Prihod Parking servisa u 2013. godini iznosio je skoro 210 miliona dinara. Zarada od naplate parkiranja iznosila je 93 miliona, a 78 miliona prihodovano je od kazni.

Dole privatnici

Sve studije koje su se bavile problemom parkiranja, uključujući i onu na osnovu koje je uveden postojeći sistem, pokazale su da je izgradnja garaža i posebnih parkirališta neizostavan deo rešenja. U analizi opravdanosti izgradnje javnih garaža piše:

- Problem parkiranja mora se posmatrati kroz dva odvojena dela: ulično i vanulično parkiranje (javne garaže i posebna parkirališta).

U niškom Parking servisu kažu da oni nemaju sredstava za izgradnju javnih garaža:

- Mi nemamo kapaciteta za izgradnju velike javne garaže ali imamo u planu da od sopstvenih sredstava izgradimo takozvani fast-park, montažnu garažu kojom bi se povećao kapacitet raspoloživih parking mesta u centralnoj gradskoj zoni.

U gradskom rukovodstvu navode da je u pitanju velika investicija i da nije realno očekivati da Grad ili Parking servis za to izdvoji sredstva.

Upravo je ovaj problem, nedostatak novca 2010. godine, pokrenuo debatu o budućnosti Parking servisa. Gradsko rukovodstvo odlučilo je da će Parking servis, sa svom infrastrukturom i radnicima biti "prepušten" privatnom vlasniku. Tadašnji načelnik Uprave za komunalne delatnosti, Dejan Jovanović za Južne vesti je rekao:

- Iako su 2007. godine formiranjem JKP „Parking servis" način i uslovi parkiranja jasno poboljšani, to očigledno nije dovoljno da se problem parkiranja smatra rešenim, pogotovo u centru grada. Rešenje je u pronalaženju strateškog partnera koji će ne samo izgraditi prve parking garaže već i modernizovati način rada „Parking servisa" u Nišu".

Uprava za komunalne delatnosti dobila je nalog da izradi potrebnu dokumentaciju. Izrađena je i Analiza opravdanosti izgradnje javnih garaža sa predloženim lokacijama za izgradnju. Rešeni su čak i imovinsko-pravni odnosi. Početkom naredne godine Jovanović je na ličnu inicijativu napustio Upravu, a o privatizaciji Parking Servisa nije se više govorilo.

Na pitanje zbog čega se ne radi na podsticaju privatnog sektora da investira u ovu oblast i zašto se odustalo od privatizacije Parking servisa koja je najavljivana 2010. godine, Banđur je rekao da su iskustva nekih gradova poput Leskovca pokazala da to ipak nije dobro rešenje i dodao:

- 2012. godine su neki turski investitori bili zainteresovani, ali nakon obilaska lokacija i razgovora sa gradonačelnikom više se nisu javili. Mislim da su sračunali da je period otplate investicije jako dug i da im se ne isplati da investiraju.

O privatnom kapitalu, kao rešenju problema parkiranja, pričao je još 2004. godine tadašnji gradonačelnik Smiljko Kostić. On je predlagao da se organizacija i naplata parkiranja prepusti privatnom preduzeću. Plan je bio da firma N.D.C iz Niša preuzme organizaciju i naplatu parkiranja i izgradi javne garaže. Grad bi dao zemljište, firma novac za izgradnju infrastrukture a cena bi se formirala u dogovoru sa Upravom za saobraćaj. Investicija je trebalo da iznosi više od milion evra a period povraćaja procenjen je na pet godina. Ovaj predlog ubrzo je odbačen bez mnogo objašnjenja a već sledeće godine osnovano je javno komunalno preduzeće "Parking servis". Na mesto direktora postavljen je Miljan Jovanović, član Demokratske stranke Srbije koja je tada bila na vlasti.

Srbija je 2011. godine donela Zakon o javno-privatnom partnerstvu i koncesijama koji je omogućio lokalnim samoupravama da, uz pomoć privatnog kapitala, realizuju velike infrastrukturne projekte. Ovakvo rešenje predlagali su i stručnjaci.

U odeljku "Decentralizacija" Analize opravdanosti javnih garaža predlaže se uvođenje modela kojim bi se ulaganje prepustilo investitorima. Grad bi prihodovao od poreza i komunalnih taksi a grad bi dobio preko potrebnu infrastrukturu. Ovo rešenje nije usvojeno.

Parking servis ne plaća komunalije

"Grad Niš u odluci o komunalnim taksama nije propisao komunalnu taksu za korišćenje prostora za parkiranje drumskih, motornih i priključnih vozila na uređenim i obeleženim mestima što nije u skladu sa članom 6, članom 15. stav 1. tačka 13 i članom 18 Zakona o finansiranju lokalne samouprave." navodi se u izveštaju Državne revizorske institucije o izvršenju budžeta grada za 2010. godinu.

Ni tri godine nakon upozorenja od strane Državne revizorske institucije, Grad Niš nije uveo lokalnu komunalnu taksu na osnovu koje bi Javno komunalno preduzeće "Parking servis" plaćalo naknadu za korišćenje gradskog zemljišta. Na pitanje kako je to moguće, gradski većnik zadužen za komunalne delatnosti rekao je:

- Svi su se pravili da ne vide da Parking servis ne plaća komunalnu taksu za zauzeće javne površine.

Banđur je istakao da se radi na uvođenju naknade ali i da treba pažljivo odmeriti koja je to cena koju jedno već formirano preduzeće, kao što je Parking servis, može da plati.

Na pitanje zašto ni dve godine od promene vlasti nije izmenjena sporna Odluka kojom je propisana naknada samo za rezervisana parking mesta, konkretan odgovor nismo dobili.

Iako u Odluci o utvrđivanju prihoda grada iz 2008. godine stoji da gradu pripada naknada za korišćenje gradskog zemljišta za parkiranje, Odlukom o javnim parkiralištima je propisana naknada samo za rezervisana parking mesta, koja čine 5% ukupnog broja parking mesta u gradu. Po osnovu komunalne takse za zauzeće javne površine (za propisanih 5% mesta) grad Niš je u 2013. godini prihodovao 11 miliona dinara.

"Da trotoare vratimo pešacima"

Kada je grad Niš 2005. godine doneo odluku o osnivanju javnog komunalnog preduzeća koje će se baviti organizacijom i naplatom parkiranja, ideja je bila da se stvori komunalni red i da se obezbede uslovi za izgradnju parkirališta i javnih garaža. Slogan preduzeća bio je: "Da trotoare vratimo pešacima".

Izgradnja javnih garaža, između ostalog, trebalo je da dovede do toga da se deo trotoara koji se sada koristi za parkiranje vrati prvobitnim korisnicima - pešacima.

FOTO: Google street view

- Svako povećanje kapaciteta u centralnoj zoni trebalo bi da sa sobom povuče ukidanje odgovarajućeg broja parking mesta sa uličnih frontova, što bi doprinelo povećanju kvaliteta i kapaciteta pešačkog i dinamičkog saobraćaja – navodi se u Analizi opravdanosti izgradnje javnih garaža iz 2010. godine.

Od vanuličnih kapaciteta, tokom godina, izgrađena su četiri privremena parkirališta od kojih, što zbog lošeg planiranja što zbog funkcionalnosti, danas funkcioniše samo ono na SInđelićevom Trgu iza Narodnog pozorišta.

Greške plaćaju građani

Prema finansijskim izveštajima Parking servisa, 40% prihoda preduzeća čine prihodi od dnevnih karata na čije se plaćanje vozači koji ne plate parkiranje, ili se zadrže duže od vremena dozvoljenog za parkiranje, obavezuju samim parkiranjem vozila.

Jedan broj korisnika koji se žalio na nemogućnost sistema da obradi zahtev za plaćanje je dobio kaznu za parkiranje.

Tokom gostovanja direktora Parking Servisa, Marka Jankovića, u emisiji "Između redova" na televiziji "Belle Amie" javila se gledateljka koja se požalila da je dobila poruku gore pomenute sadržine i da joj je zbog njihove greške izdata doplatna karta. Ona je rekla da se žalila na tu odluku ali da njen zahtev za poništenje izdate dnevne karte nije prihvaćen. Janković je na pitanje voditeljke kako je to moguće objasnio da se to dešava ali da je praksa preduzeća da ovaj tip reklamacija uvek prihvata. On je dodao da se radi o zastarelom softveru firme P.S.C (koja je nekada bila deo PAKOM grupe) koji je jednostavno dotrajao i da će on u najkraćem roku biti promenjen.
Direktor firme P.S.C Vladimir Džodžo, na pitanje da li je moguće da je problem bio u njihovom softveru, u intervjuu za Osmatračnicu rekao je:

- Ako vam neko kaže da u ovako kompleksnim sistemima ne dolazi do grešaka on vas laže. Naravno da je bilo problema, ali do ovakvog problema pre može da dođe zbog mobilnog operatera. Mi imamo najsavremeniji softver koji ima licencu Microsofta ali ni to ne znači da ne može doći do problema. Važno je da se ti problemi rešavaju, važno je za koje veme se rešavaju i da se sistem na taj način konstantno unapređuje – dodao je Džodžo.

2013. godine P.S.C-ov sistem je promenjen. Ipak, korisnicima i dalje stižu poruke koje objašnjavaju da sistem nije u stanju da odgovori na zahtev korisnika i da parkiranje plate na drugi način.

Avgusta ove godine, ipak je još jedan korisnik dobio ovakvu poruku kada je želeo da produži parking. Dok je stigao do vozila dnevna karta bila je već izdata. Njegova žalba, uprkos tvrdnjama direktora i rukovodstva sa kojim smo razgovarali da se taj tip reklamacije uvek uvažava, nije uvažena.

Novinar: Jovana Strahinić